

Izjava — Izvzemiti ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asisiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konsorcijskega lista: Edinosti. — Tisk: Tiskarna Edinosti. — Naročnina: na mesec L. 6.—, pol leta L. 32.—, in celo leto L. 80.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Notranja kriza končno rešena.

Dr. Vesnićovo poslanstvo uspešno. Koncentracijska vlada sestavljena.

BELGRAD, 14. Večera popoldne se je vršil sestanek demokratične zaednice, katerega se je udeležil tudi bivši minister dr. Poljak, ki je poročal o nujni potrebi ustanovitve centralne zadruge za izvoz. Sestanek se je udeležil tudi g. Avramović, bivši minister Popović, Miloš Štiber in drugi. Dr. Poljak je poročal o razlogih, zaradi katerih je v nujni potrebi ustanovitve centralne zadruge za izvoz, v kateri bi se monopoliziral izvoz poljedelskih pridelkov in bi moral biti ta izvoz prost izvozne carine. Nepravilno bi imela ta zadruška naloga, skrbeti za uvoz industrijskih izdelkov iz inozemstva, zlasti blaga za oblake, obutev, poljedelske stroje, t. d. Dobro je, da bi ga napravila ta zadruška pri izvozu bi se porabil v to, da bi se importirano blago oddajalo odjemalcem pod nakupno ceno. Na ta način bi se tako v državi proizvajalo blago, kakor tudi uvožni predmeti znatno pocenili. Razvila se je nato daljša debata, pri kateri je g. Avramović poudarjal, da bi morali producenti oddajati svoje proizvode zadruzi za proizvajalno ceno, isto tako bi pa tudi za temu primerno ceno dobivali cene industrijskega blaga. Dr. Miloš Brezigar je poudarjal, da bi bilo pri razdelitvi industrijskega blaga treba gledati na to, da bi se zlasti siromašna prebivalstva v prvi vrsti preskrbelo z zadostno obliko in obutvijo. Ta institucija bi imela to prednost, da bi padle cene tako tu — kakor inozemskemu blagu, da bi bil naš izvoz in uvoz smoteno organiziran, prebivalstvo pa, zlasti ono iz porušenihi pokrajini, preskrbljeno z obliko, obutvijo in poljedelskimi stroji in bi taka institucija tudi blagodejno uplivala na končno ureditev naše valute. Tudi ostali zborovalci so se strinjali s temi načrti.

Vesnićeva pogajanja z demokratično zaednico. BELGRAD, 14. (JOS). Vesnić je potom Davidoviča naslovil na demokratično zaednico večera novo pismo glede sestave nove koncentracijske vlade. Demokratična zaednica je imela danes popoldne sejo, ki se je na njej razpravljalo o tem Vesnićevem pismu in sklenila, da se bo pogajala z vlado o bodoči ustavi. Za slučaj, da ne bi prišlo glede te točke do sporazuma, naj vsaka izmed strank izda poseben načrt, o katerem naj potem razpravlja nova vlada ali pa konstituenta. Demokratična zaednica je sporočila to Vesniću z željo, da naj se pogajanja čimprej zaključijo in da naj se sestavi koncentracijska vlada.

Zahteve demokratične zaednice. BELGRAD, 16. Demokratična zaednica je sklenila, da stopi v koncentracijsko vlado pod pogojem, da ostanajo v veljavi vsi ukrepi in neredbe, ki jih je izdala prejšnja demokratično-socialistična vlada, zlasti kar se tiče invalidskega vprašanja, ukrepov vlade za ozemlje, ki je bilo po vojni oškodovano, agrarna reforma in celoten obseg in da se spremene pokrajinske vlade v uradniški ali modstrankarske. Ker je sedanja vlada spremenila člen 6. in 7. agrarne reforme, je sklenila demokratična zaednica, da morajo ostati v polni pravici vsi oni, ki so potem teh dveh členov agrarne reforme prišli pri razdelitvi zemlje begov do zemljišč, to se pravi, da morajo oni, ki so potem te načrte prišli do posesti, to so invalidi, dobrovoljci in zakupniki teh posestev ostati in v nadalje v posesti te zemlje. Konkretno naj pa o teh vprašanjih razpravlja in ukrepa novi parlament.

Stališče Smolčakovske skupine. ZAGREB, 15. 'Hrvat' poroča iz Beograda, da se je zjutraj pri dr. Vesniću član Smolčakovske grupe, Jovo Benjamin, ki je opozoril dr. Vesnića, da demokratična niso nikakor pooblašteni od Smolčakovske skupine, pogajati se v imenu te skupine z dr. Vesnićem. Smolčakovska stranka nima ničesar skupnega z demokratično, da se nikakor ne sme pristeti resor, ki bi pripadal tej stranki, ki demokratičnim poročam. Ta korak Smolčakovske stranke se smatra za končno odcepitev dr. Smolčake in njegovih pristavev od demokratov.

Pogajanja in kombinacije. ZAGREB, 14. 'Riječ SHS' poroča iz Beograda, da bi v slučaju, če pride do sporazuma, dobila mesto finančnega ministra demokratična zaednica in bi prevzel to mesto baje bivši minister Vojta Marinković. — Večera se je pogajal dr. Vesnić z Draškovićem o še spornih točkah. Danes popoldne so se pogajanja med Vesnićem in Draškovićem nadaljevala in so se vse točke, v katerih je došlo do sporazuma, pisмено ugotovile. — 'Hrvat' poroča iz Beograda, da se pogajanja bližajo koncu. Sedaj obstojita še dve zapreki, in sicer radi tega, ker vztrajajo demokrati baje na svojih zahtevah radi reforme in ureditve valutnega vprašanja. Pri agrarni reformi gre za člena 6. in 7. pri valutnem vprašanju pa za onih 20%, ki jih je biva demokratično-socialistična vlada pri kolikovanju odtegnila prometu naredbenim potom. Radi teh dveh vprašanj se pogajanja nadaljujejo in Vesnić nikakor ne misli vrniti svojega mandata za sestavo nove vlade regenta, marveč je upati, da pride v par dneh do sestave nove vlade. Demokrati zahtevajo v slučaju, da pride do koncentracijske vlade, sledeče resore: notranje zadeve, prosveto, trgovino, finance, pošto, šume in rude in agrarno reformo. — Parlamentarna zaednica stoji zopet na stališču, da nikakor ne da iz rok resorov: šume in rude in pošto, ki naj ostaneta Narodnemu klubu, ki nikakor ne more odnehati od teh svojih zahtev.

Koncentracijska vlada. — Sporazum dosežen. Kakšni bodo novi ministri?

BELGRAD, 16. Nocoj je bila poslednja konferenca za sestavo koncentracijske vlade. Dosežen je sporazum v vseh vprašanjih. V parlamentarnih krogih se trdi, da bo ministrska lista tako sestavljena: Predsednik in minister brez portfelja dr. Milenko Vesnić, minister zunanjih stvari dr. Ante Trumbić, namestnik ministra za zunanje stvari in minister trgovine dr. Momčilo Ninčić, minister notranjih stvari Ljubo Davidović, minister za konstituentno Stojan Protić, minister za prosveto Svetozar Pribičević, minister za promet dr. Antun Korosec, vojni minister general Brancko Jovanović, minister za pošto in brzojavo dr. Mato Drinković, minister za šume in rude dr. Ivica Kovačević, minister za soc. politiko dr. V. Kukovec, minister vere Vojta Marinković, minister za agrarno reformo dr. Krizman, minister pravosodja Trifković, minister narodnega zdravstva Šika Rafajlović, minister prehrane Rista Jojić (Krnogorec dr. Smolčakovske skupine), minister za zgradbe Joca Jovanović, minister za poljedelstvo Janković. Nocoj je dr. Vesnić odšel na dvor, da predloži regent ministrosko listo. Jutri bo Protićev kabinet predložil demisijsko, nato pa bo regent formalno ponudil sestavo vlade dr. Vesniću. Tako bo isti dan demisijsko stara in se formirala nova vlada.

Koncentracijska vlada. — Regent zaprosil novega kabineta.

BELGRAD, 17. Presbiro poroča uradno: Prestolonaslednik regent Aleksander je danes podpisal ukaz, s katerim imenuje dr. Milenka Vesnića za ministrskega predsednika, Stojana Protića za ministra za konstituentno in izenačenje zakonov, dr. Ljubo Davidovića za ministra za notranje zadeve, dr. Antona Koroseca za ministra za promet, Marka Trifkovića za ministra pravosodja, Pavla Marinkovića za ministra vere, Kostjo Stojanovića za finančnega ministra, dr. Anta Trumbića za ministra za zunanje zadeve, Joca Jovanovića za ministra za zgradbe, Svetozara Pribičevića za ministra prosvete, dr. Velizarja Jankovića za ministra za poljedelstvo in voje, dr. Momčila Ninčića za ministra za trgovino in industrijo, dr. Henrika Krizmana za ministra za agrarno reformo, generala Branka Jovanovića za ministra voje in mornarice, dr. Mata Drinkovića za ministra pošte in brzojavo, dr. Ivana Kovačevića za ministra za šume in rude, Živojina Nafajlovića za ministra za narodno zdravje, dr. Vekoslava Kukovca za ministra za socialno politiko in Rista Jojića za ministra prehrane.

BELGRAD, 17. Presbiro poroča uradno: Člani nove vlade so danes ob sedemnajstih položili prisego v roke prestolonaslednika regenta Aleksandra. Pri tej priliki je regent izrazil željo, naj ima nova vlada mnogo uspeha pri izvrševanju svoje velike naloge, v prvi vrsti glede ustave države. Zatrjeval je nove ministre, da bodo vedno našli podporo pri njem. Novo imenovani ministrski predsednik dr. Vesnić se je prestolonasledniku zahvalil za zaupanje ter ga je zagotovil, da more računati na to, da bo vlada za izvrševanje svoje važne naloge vporebala vse svoje sile, toliko iz vdanosti do prestola, kolikor za narod in iz pietete do junakov-mučenikov.

BELGRAD, 17. Presbiro poroča uradno: Regent Aleksander je podpisal ukaz, s katerim ministra zunanjih poslov dr. Anta Trumbića zastopa za časa njegovega bivanja v inozemstvu minister za trgovino in industrijo dr. Momčilo Ninčić in ministra vere za njegove odsotnosti minister prosvete Svetozar Pribičević.

Narodno predstavništvo.

BELGRAD, 14. 89. redni sešestanek Narodnega predstavništva je otvoril podpredsednik dr. Ribar ob 11. dopoldne. Ker ni bilo zadostnega števila navzočih poslancev, je sejo zaključil in določil prih. sejo na sredo ob 6. pop. BELGRAD, Od 1. marca laniškega leta pa do danes se je porabilo za začasno Narodno predstavništvo 8.132.000 dinarjev, to je 32 in pol milijona kron!

Protiv in nova ustava.

BELGRAD, 17. Kakor se čuje, je Stojan Protić že izdelal nov načrt ustave. Glede vsebine tega načrta varuje absolutno tajnost in ni razen njegovih najbližjih kolegov in somišljenikov nihče poučen o vsebini tega načrta. V političnih krogih vlada radi tega postopanja g. Protića nezadovoljstvo. Protiv namerava baje za svoj načrt pridobiti vse večje stranke in predložiti nato parlamentu. Kakor se čuje, Narodni klub ne soglaša s tem Protićevim načrtom, ker je baje preveč nejasen!

Manifestacija v Plikeru.

LJUBLJANA, 17. V četrtek dne 13. majnika se je na poziv narodnega sveta in Zenskega društva sešlo okrog 6000 okoličanov, večina kmetskega ljudstva, da manifestirajo v tej nekdanji nemški trdnjavi za Jugoslavijo. Govorniki, med njimi dr. Müller, poslanec Grafenauer, dr. Arnež in ravnateljka Stupica so ob navdušenem pritrjevanju tolmačili neomajno ljudsko voljo, ljub vsem nemškim pritiskom, obljubam in grožnjam vztrajati na slovenski strani in delati z vsemi silami za stajno zmago Jugoslavije pri plebiscitu.

Povsko društvo »Smetana« v Ljubljani.

LJUBLJANA, 15. Na svoji turneji po Jugoslaviji Maribor-Zagreb-Belgrad-Nowi Sad je

danes ob pol 7. doseglo pizenjstvo pevsko društvo »Smetana« v Ljubljano. Svetovnoznani, na mednarodni tekmi v Bruslju in Parizu 1. 1900 s prvimi darilom odlikovani zbor šteje 30 pevcev. Zbor se je danes ob 3. zjutraj odpeljal iz Zagreba v lastnem čehoslovanskem vagonu. Na poti iz Novoga Sada v Ljubljano so bili pevci na postaji Indija v Sremsu zadržani: takrat so morali na prikolpiter vlaka skoro 24 ur, vsled česar je umisliva večeršaja zamudna. Na kolodvoru so pričakovali in pozdravili boritelje za slavo in zmago češke pesmi zastopniki vseh ljubljanskih pevskih društev: Glasbena Matica, Ljubljanski Zvon, Slavce, Pevsko društvo Krakovo-Trnovo, Pevski odsek ZJZ, Ljubljana, Pevska odbora »Prosveta« za Sempeter in Sv. Jakob, Pevsko društvo rokolodskih pomočnikov in druga kulturna društva. V imenu »Glasbene Matice« je dolece pozdravil v temperamentnem pozdravnem nagovoru g. dr. Vladimir Ravničar, pseudarjopoj, da je pot čeških pevcev po Jugoslaviji podobna triumfalnemu spovedu češke pesmi in češke umetnosti sploh, ker je njih pevski zbor med najboljšimi na svetu, odlični reprezentanti slovanske kulture napram neslovanskemu svetu. Če kdo, nosijo oni upravičeno naslov in ime slavnega pevca. Čast in slavo češke pesmi pripadajo med nas, med svoje brate, katere nas je vedno družila v preteklosti žalost in nesreča in da bi nas v bodočnosti isto tako družilo bratstvo, prijateljstvo in zavezništvo. Češka pesem naj bo v čast čehoslovanske in jugoslovanske narodu, v čast in slavo čehoslovanski in jugoslovanski državi. — Med iskrenim nadržavljajem je odgovarjal predsednik »Smetane« g. Josip Němec, omenjajoč one vesi, ki nas vežejo k skupnemu kulturnemu življenju. V imenu mestne občine ljubljanske je dolece pozdravil naj. ravnatelj g. dr. M. Zarnik, v imenu ljubljanskega žensstva g. dr. A. Debeljakova in v imenu »Češke obce« g. ing. Heller. Pevci so potem v družbi ljubljanskih društev odšli na odkazana stanovanja. Omenjamo še, da sta »Ljubljanski Zvon« in »Slavce« pozdravila češke goste na kolodvoru s svojimi zastavama. Nekateri člani pevškega zbora so se že pred 18-letji udeležili koncerta, ki ga je bilo društvo »Smetana« privedlo v Ljubljani.

Ing. D. Gustinčič — na svobodi.

LJUBLJANA, 15. Večera državnemu pravdnistvu izročeni, iz Trsta v Ljubljano došli vodja komunistov ing. D. Gustinčič, je bil še tekom popoldneva zadržan od preiskovalnega sodišča ter potem izpuščen na svobodo, proti obljubi, da se ne odstrani iz Ljubljane.

Oseki mestni zastop obustavljeni.

OSEK, 14. Večera popoldne je bila seja mestnega zastopstva, ki so se je udeležili že namestniki 20 razvečavljanih komunističkih mandatov. Komunist Hantel je začetkom seje izjavil, da more kot komunist položiti prisego le s pridržkom. Ker se mu to ni dovolilo, je zapustil zborovalnico. Ostali komunistički zastopniki so položili prisego brez pridržka. Volitev župana se ni mogla izvršiti, ker so oddali komunisti prazne glasovnice. Zaradi tega je obustavljeno delovanje mestnega zastopstva.

Lektor za Srbo-hrvatski jezik v Pragi.

BELGRAD, 17. Čehoslovski poslanik Kalima je posredoval pri naši vladi, da bi se na Belgradskem inštitutu določil profesor, ki bi prevzel na vseučilišču v Pragi mesto lektorja za srbo-hrvatski jezik.

Invalidska vprašanja.

ZAGREB, 17. 'Riječ SHS' poroča iz Beograda, da ima demokratična zaednica zabeležiti lep uspeh, zlasti v invalidskem vprašanju, ker so se likvidirali vsi oni zmeski, ki jih je predlagala bivša demokratično-socialistična vlada. Istotako se je likvidiral znesek 150 milijonov dinarjev, ki jih je demokratično-socialistična vlada nakazala za popravilo porušenihi pokrajini.

Posest dr. Rennerja.

BELGRAD, 17. V dunajskih političnih krogih se zatrjuje, da odpotuje državni kancler dr. Renner pričetkom prihodnjega meseca z Dunaja v Belgrad, kjer bo imel važne konference z vlado. Na povratku bo posetil dr. Renner tudi Zagreb in Ljubljano.

Ruski komunistični agitatorji.

BELGRAD, 17. Kakor se je javilo vladi, se nahajajo med begunci več ruskih komunističnih agitatorjev, ki so porabili priliko in se vtihovali z begunci vred v našo državo z očitnim namenom, da sirijo tu ruske bolševistične ideje. Vlada je sklenila, da te elemente čimprej erizira ter jih iznese iz naše države. Več teh agitatorjev je bilo doslej že aretiranihi ter pogrnatih preko meje.

Iz češkoslovaške.

Nemci prično s propagando na Slovaškem.

BRATISLAVA, 16. Slovaški listi poročajo, da je konzorcij »Prager Tagblatt« kupil Angermayerjevo tiskarno v Bratislavi s časopisi »Pressburger Zeitung« in »Magyar Ujsag«. Isti konzorcij ima namen nakupiti tudi madžarski list »Hirad«. Češki Nemci imajo namen pričeti živahno nemško propagando v Bratislavi in okolici. Z Nemci v zvezi so Madžari. Nedavno tega se je mudil v Bratislavi voditelj čeških Nemcev dr. Lodgman, ki je imel tu konference z voditelji madžarskih krščanskih socialcev.

Iz rusije.

Z rasko-poljskega bojišča.

VARSAVA, 15. (S.) Poročilo poljskega vrhovnega sveta pravi: Naše čete so dosegle Kaniopol, južno od Vapniarke v Podoliji in Jaborki, Olszanico, Tarasanko in Rakaczow na Dnjepru. Mi drskimo črto ob Dnjepru, dolgo kakih 240 km, in sicer od

Razecyce, nekotiko južno od izliva Buzine do Razmnojva. Bolševiške čete med črto Kalenkovice-Razecyce in Pripletom so bile popolnoma uničene. Ujeti smo nekoliko tisoč ujetnikov in zaplenili veliko vojnega materijala. Poizvedovalni oddelki se borijo z uspehom. Pred nas protibolševsko so bolševiki odredili mobilizacijo v Ukrajini, toda niso imeli časa, da bi jo izvršili.

Finska se bo pogajala s sovjetskimi Rusiji.

HELSINGFORS, 15. (S.) Finska vlada je sprejela predlog za mirovna pogajanja s sovjetsko vlado s pridržkom, da pozneje določi dan pogajanj.

Bolševiki niso zasedli Tiflisa.

CARIGRAD, 16. (S.) Vest o zasedbi Tiflisa s strani bolševikov je neresnična. Bolševiki jemljejo vse razpoložljive čete s kavkaškega bojišča, da jih morejo vreči proti Poljakom.

Vesti iz Anatolije naznanjajo poraz upornih čet, ki beže v neredu pred vladno vojsko.

Položaj v Georgiji.

RIM, 18. (S.) Georgijsko odposlanstvo v Rimu sporoča agenciji »Stefani« tele vesti o položaju v Transkavkaziji: Dne 6. majnika je prišlo med oddelki georgijske republike, ki so se nahajali ob azerbejdžanski meji v službi, do spopada z oboroženim oddelkom, ki je hotel vdrati na georgijsko ozemlje, a se je moral umakniti. Med georgijsko in azerbejdžarsko vlado se vrše pogajanja, katerih uspeh bo vzpostavitev novih in bolj prijateljskih odnosov med dvema republikama. Na georgijskem ozemlju vlada popoln red. Mobilizacija, ki jo je odredila vlada samo v varnostne namene, se je izvršila s popolnim uspehom. Vsi novinci so se javili pri pristojnih oblastih. Delavski in druge zveze ter organi krajevne vlade so izrazili svoje neopremenjeno zaupanje vladni republiki, pripomnili, da so pripravljivi na obrambo sedanje vladavine z vsemi močmi.

Iz Nemčije.

Ljudsko glasovanje za vzhodno Prusijo.

MARIENWERDER, 18. (S.) Iz Altensteina javljamo, da se bo vršilo ljudsko glasovanje za Marienwerder 17. prihodnjega junija.

Francoske čete zapuščajo nemška mesta.

MAINC, 17. (S.) Danes zjutraj so francoske čete izpraznile mesto v dolini reke Mene. Izpraznitev se je izvršila popolnoma mirno brez kakih neljubih dogodkov.

MAINC, 17. (S.) Maršal Foch je dal francoskim četam ukaz, da se umaknejo iz nemških mest. Operacije so se začele že danes.

MAINC, 17. (S.) Danes zjutraj se je izvršila popolnoma mirno izpraznitev mest na desnem bregu Rena s strani francoskih čet. Prebivalstvo je bilo o tem obveščeno s kratkim proglasom, v katerem pravi general Degoutte, da so Francozi držali svojo besedo.

Vprašanje avstrijskih vojnih ujetnikov v Rusiji.

DUNAJ, 17. (S.) Narodna skupščina. Schoeper, predsednik komisije za vojne ujetnike, je poročal o akciji v svrhu povrnitve vojnih ujetnikov in pri tem ugotovil, da se nahaja v državah bivšega ruskega cesarstva še 120.000 avstrijskih ujetnikov. Govornik je izrazil zahvalo komisije in celega naroda Sveti stolici za njeno delo v prid vojnim ujetnikom in se skliceval na vse države in zveze narodov, naj pokažejo svoje človekoljubje s tem, da pomagajo vojnim ujetnikom.

Tekom razprave o trgovinski bilanci je državni podtajnik Zerdik naglasil italijansko dobrohotnost, ko je šlo za trgovinsko pogodbo z Avstrijo.

Uspehi Millerandovih pogajanj z Lloydom Georgeom. — Nemčija bo morala plačati 120 milijard odškodnine iz agencije.

LONDON, 17. Poročevalec agencije »Havas« je doznal v merodajnih krogih nekoliko podatkov o uspehih konference v Hytheju, med drugimi vesti, da je bila določena najmanjša mera odškodnine, ki jo bo morala Nemčija plačati, in sicer 120 milijard mark v zlatu. Zdi se, da se ni določil način plačanja odškodnine s strani Nemcev. Lloyd George ni smatral za primerno, da se prizna Franciji prednostna pravica za obnovo opustošenih krajev, ker kakor se ne more delati razlika med žrtvami vojne, tako se ne morejo dovoljevati oni, ki trpe škodo na svojem imetju, prednosti pred onimi, ki trpe škodo na lastni koži, kakor pobabljeni in padli vojniki, za katere bo morala Nemčija plačati pokojnine. Lloyd Georgeov odpor je temeljil predvsem na stališču vlad na angleških kolonijahlihi posvetih, ki računajo na svoto, katero mora plačati Nemčija, v svrhu izplačevanja pokojnin. Te vlade bi težko pristale na to, da se da Franciji prednost za obnovo opustošenega ozemlja. Kar se tiče obnove francoskih opustošenih krajev, se je moralo razpravljati o drugem načinu zadovoljitve francoskih zahtev.

Francoska delegacija je baje predlagala, naj Nemčija plača svo odškodnino v 33 letih. Nemčija se bo lahko iznebila svojega dolga s postopnimi posojili, namenjenimi deloma za njeno obnovo, a večji del za plačanje njene odškodnine. Da se omogoči otvoritev kreditov Nemčiji, so francoski izvedenci predlagali, naj se razpiše veliko posojilo, ki bi bilo krito od Nemčije, Francije, Anglije, Italije, Belgije in po možnosti tudi od nevturalnih držav; za to posojilo bi jamčile odškodnine, ki jih morajo plačati sovražniki. Podrobnosti izvršitve tega načrta pripravijo francosko-angleški finančniki v Londonu in jih nato predložijo v proučevanje predsednikom zaveznikih vlad. Nemška odškodnina se porazdeli med zaveznike takole: Francija dobi 55%, Anglija 28%. Finančna konferenca v Bruxellesu se bržkone odgodi zaradi odgoditve konference v Spa. Poročevalec agencije »Havas« izraža svoje zadoščenje nad uspehi konference v Hytheju, ki da je dokazala, da se Nemčija ne more zanesti na kako nesoglasje med Francijo in Anglijo.

Ingredi na Irskem.

DUBLIN, 17. V Kormastownu v dublinskih grofiji je bilo zaenkrat dvanaest policijskih vojašnic. Okrskanih može so vdrli v postaje za dajanje znakov pri Skebbereenu in ukradli dvanaest zabojev eksplozivnih snovi. V nedeljo zvečer je zasedlo policijska poslopja v Dalkeyu in dublinski grofiji vojaštvo, ki bo skrbelo za red, katerega policija ni mogla vzdrževati.

Epirako in maloazijsko vprašanje in ameriški senat.

WASHINGTON, 17. (S.) Senat je odobril Lodgejev predlog, po katerem senat priznava, da se mora severni Epir s Korico, Dodekanes v Egejskem morju in zapadna obala male Azije priključiti Grčiji.

REŠEVANJE ITALIJANSKE VLADNE KRIZE.

Sestava nove vlade poverjena Nittiju.

RIM, 17. Vled Economije odklonitve mandata za sestavo nove vlade, je kraj poveril ta mandat zopet Nittiju. Nitti, ki je bil že enkrat odklonil ta mandat, ga je sedaj sprejel, če česar se sklepa, da se mu bo posrečila sestava nove vlade, ker bi se bil drugače ne oddčil na ta korak. Ni še znano, kakšno stališče zavzame ljudska stranka nasproti novemu položaju, toda smatra se, da bo Nitti sestavil novo vlado tudi brez njih, in sicer — kakor se pričakuje — že jutri.

Križda komunistov na krvi, preliti v Lincu.

Pod tem naslovom razpravlja glavno glasilo socialne demokracije v Nemški Avstriji, »Arbeiter Zeitung«, o krvavih dogodkih v Lincu, oziroma o ulogi ki so jo igrali komunisti v tej žalojki.

Zavajali so neorganizirane delavce, govorili jim, da je treba te zahtevati, pa dosežejo vse; daji je občina že ustregla vsem njihovim zahtevam po zvišanju mezd. Komunisti so hujskali delavce proti namestniku deželnega glavarja Gruberju (socialnemu demokratu), ki opravič prebrano. Komunisti izrabljajo za svoje agitacije zlasti težki položaj glede prehrane. Dočim so vsi poštenji prijatelji delavcev součustvovali s temi radi njihovega žalostnega stanja, je pa bilo to komunistom zaželjena prilika, da so ščuvali proti deželni vladi — v resnici pa proti socialni demokraciji. Ali ta čenja je donesla drugačen utinek, nego so računali komunisti: masa organiziranega delavstva, velika večina obratov se je odločila za najodločnejši odpor proti akcijam komunistov. V resnici so se udeleževali demonstracij komunistov le nedorasli mladeniči, ljudje ki mrazijo delo, in pa veliko število ljudi, ki so prišli od zunaj v nadi, da bodo mogli — pleniti! Saj so prinesli že s seboj nahrbtnike v ta namen.

Komunisti so se upirali organom javnega reda najrditeje. Psovali so jih, pihvali nanje in dejanski napadali, jih brcali z nogami in zlostavljali na vse načine. Lastniki »narodne Lamber« (socialistične naprave) in zaupniki delavskega sveta so za trudili s pravim samozatjevanjem, da bi izpametovali množico, dokler ni počil iz te poslednje prvi strel! Prvem strelu so sledili nadaljni. Šele v taki skrajni stiski so tudi orožniki začeli rabiti orožje. Nihče jim ni zapovedal streljanja in branili so se le v skrajni sili.

Največ žrtve je bilo med brezbriznimi in radovednimi gledalci. Vodje komunistov pa so sledili strahopetno-zavirnihi taktiki. Tako je n. pr. neki komunist — Winkelmeier mu je ime — pred licem »narodne lamber« in zaupnikov delavskega sveta vedno govoril pomirjevalne besede. Ko pa je videl, da ga nihče ne opazuje, je ščuval ljudi k naskoku na mestno hišo! Kolikokrat se je zdelo, da se množica hoče pokoriti svarilom zaupnikov delavskega sveta, so komunisti napravili na množico verigo na ta način, da so si podali roke, ter so ščuvali krivato: le naprej! Kako daleč so soglasi načrti komunistov, je razvidno iz lepakov, ki so jih dali nabiti po sosednjih krahjih: »Deželna vlada v Lincu je zrušena! Prihajajo bele garde! Komunisti, prihitite nam na pomoč! In vse agitacije, ki so jih tirali skozi tedne, so šle očitno za tem, da bi primamili tako pomoč. »Arbeter Zeitung« zaključuje: »Ali kakor so jih že odsvolili organizirani delavci, tako pride sedaj streznenje med brezbrizne mase; in čim se zboljšajo tudi prehranjevalne razmere, bo skoro konec komunizma tudi pri nas.«

Tako »Arbeter Zeitung« o krivdi komunistov na krvi preliti v Lincu 10. t. m. Naslednjega dne pa je deželni delavski svet sprejel sklep, s katerim odklanja vsako nadaljnje sodelovanje s komunisti! V sprejeti resoluciji pa označa kot predznak od strani komunistov, da hočejo govoriti v imenu delavstva, ter izjavlja, da se je med socialnodemokrati in komunističko stranko že davno odprl prepad. Ta prepad pa da se je 10. t. m. še poglobil, ker se je pokazalo, »da se ta brezvestna stranka ne plaši niti tega, da ustvarja katastrofalne razmere, o katerih more vedeti z gotovostjo, da vodijo v nepopravljive pogube!« Zaključuje: »Z ozirom na to vedenje izstopnikov komunističke stranke, ki pada nanje krivda, se čuti deželni delavski svet primoran, da javno ožigosa tega škodljivega delavstva in povzroči tega krvoprelitja 10. majnika.«

Zdi se nam potrebno in koristno, da izve tudi naša javnost, kako govorijo od socialnodemokratične strani o delu in namerah komunistov. Kajti nastopi teh ljudi so si povsod podobni kakor jace jace; po namerah voditeljev in po načrtih, ki se jih poslužujejo, da prireajo svoje demonstracije. Ob plemenitu vseoplošne nesreče hočejo greti — svoj lonček. Na razvalinah človeške blaginje bi hoteli iskati — sebe in svoje koristi!

Domače vesti.

O nezadovoljnosti v Trstu je razpravljalo te dni v daljšem članku vladno glasilo »Messaggero«. Priznava sicer izrecno, da nezadovoljstvo obstoji; naglaša pa, da delajo krivico tisti, ki mečejo vso krivdo na državo. Vojna je pač povzročila prevaro tudi na gospodarskem polju. Zanimivo je naglašanje, da v Trstu ni nič boljše in nič slabše, nego po drugih mestih Italije. Priznanje je to, da so tudi po Italiji povsod nezadovoljni. Na to opravčuje vlado, čez, da ni mogla kar čez noč izpremeniti stanja v »Julijski Benečiji«. Priznava pa, da so se pod »prvo vojaško vladavino« delale poge. Posebno da ni bilo prave razsodnosti pri izbiranju civilnih komisarjev, ko so se razpuščali občinski zastopi. To razpuščanje da je bil sploh

neizmerno nesrečen ukrep »vojaškega gubernatorata«, ki krivda da je tudi na političnih strankah, ki niso hotele sodelovati na vzpostavitvi občinskih gospodarstev. Prijetneje da jim je bilo, da so s to okna doli metali kritične in negativne strelce proti delovanju vlade. »Messaggero« kaže s prstom na socialnodemokratsko stranko, ki da je širila v Trstu nezadovoljstvo s svojo vsakodnevno negativno in razdejavajočo kampanjo proti birokraciji v neizmerno radost sovraženih Italijev! Ali kar se je govorilo proti birokraciji, da je bilo v resnici naperjeno proti Italiji! — Te trditve v vladnem glasilu — dasi vsebujejo marsikatero resnico, je treba vendar nekoliko popraviti. Ni res, da so bile vse stranke v državi pasivne in negativne. So tu stranke, ali — točneje rečeno — kliče, ki so bile zelo delavne s svojimi vplivi in ki so ravno zahtevale tiste pogreške, ki jih sedaj rečeno glasilo priznava in obžaluje. Druge stranke pa, ki v resnici predstavljajo široke plasti prebivalstva, je zasedbena oblast enostavno puščala na strani in ni hotele poslušati njihovega glasu. Trditve pa, da bi bilo delovanje socialnodemokratske stranke naperjeno proti Italiji, vsebuje najhujšo krivico. O, da: tržaški socialisti, brez razlike narodnosti, so — dr. Tuma je živa priča zato — prav dobri in morda celo nekoliko predobri Italijani! — Tudi ni res, da bi bila avstrijska vladavina — kakor trdi »Messaggero« — zakrivila razsulo gospodarstva. Zakrivila je — kakor priznava rimski list sam — vojna s svojimi učinki. Saj priznava, da je tudi po Italiji podobno žalostno stanje. Tam pa menda niso imeli — avstrijske vladavine! — Dalje pravi »Messaggero«: da se nezadovoljstvo v Trstu neizmerno pretirava in to pretiravanje je: ali rovarstvo, ali protitalijansko. Na to odgovorjamo: poročevalca rimskega lista naj bi se le nekoliko bolj ogledal po Trstu, poslušal naj bi ljudi in krog, pristane Tržičane, ki so bili vsajkrat in so navdušeni Italijani, pa bi čul izjave in sodbe, ki se niti ne dajo ponavljati v javnih listih. Rimski list bi hotel trditel, da je v Trstu celo mnogo bolje, nego drugod po Italiji, ker tu da so gostilne, krčme in kavarnice polne občanov. Nesrečnejša dokazila si pač ni moglo izbrati rimsko glasilo. Denimo, da je res tako, kakor trdi »Messaggero«. Ali to da bi bil dokaz za zdravlo gospodarsko stanje? Ali ni morda to morda znak duševnega razpoloženja, ki je posledica žalostnih razmer? V tem razpoloženju žive ljudje tjavendan in zapravljajo se to, kar imajo. Preko teh, ki ne mislijo na varčevanje, pa se ne smajo pozabljati tisti, ki mislijo, ki nič ne delajo, ker nimajo prilike za delo; ne sme se pozabljati, da je velik del trgovine — posebno izvozne in uvozne — prisiljen v brezdelje. Mari so tisoči brezposelnih znakov zdravilo gospodarskih razmer? — Na koncu izreka »Messaggero« živo vero v skorajšnjo boljšo bodočnost, češ, da je »visoc znakov« za to, da Trst doseže svojo prejšnjo pomembnost, ki da se še poveča! Torci na to karto stavlja list svoje dobre nade. Tu smo zares radovedni! Ali bi nam ne hotel malce boljše označiti nekoliko teh znakov? Tu se ljudje, ki smatrajo za dober znak tudi to, če se jim je kaj dobroga — sanjalo!

Čuje in strah! Davčni urad v Pazinu piše — nemški! V zapuščenih stvari po pokojnem Stefanu Hreljaku iz Pizne, je davčni urad v Pazinu v nemškem jeziku prijavil sodišču v Pazinu, da je zapuščenina pristojbina plačana. Potemtakem se v naših krajih, odrešenih iz nemškega gospodarstva, dopušta kot notranji uradni jezik — nemščina! Zato nam pamet, kajti ne moremo nič več razumeti, najmanj pa s smernic sedanje vladavine. Mari pa je to znak bodoče politike? Potem pa naj nam ne govorijo nikar, da so nas prišli odreševati iz nemškega jarma! Ali nas hočejo res prišli v to, da bomo govorili, da nam je bilo bolje, ko smo tožili, da nam je slabo? Nerazumljivo so nam res pila naših — odrešenikov!

Imenovanje župnika v Pazinu. 13. majnika je bilo leto dni, odkar je zatiniti oči blagi in nepozabni župnik v Pazinu, prost mons. Ante Kalac. Sedaj se ima to važno mesto zasedeti; služba je menda razpisana. To imenovanje bo za vernike le škofije neizmerno pomembnosti, ker bo v označbo sedanjega kurza na vodstvo škofije. Pričakujemo pa odlične povesne hladne duše. No, čemu tu nitičar dokazovati, nikomur govoriti na srec. Če bo odlične take, kakor je zahtevalo pravica, volja ljudstva in korist cerkve same — dobrot če pa ne, sprejmemo imenovanje, kot ponovno najpustejše navodilo, kako bode naše postopanje. Samo to pravimo še, da tudi za vodstvo škofije velja tisti rek: kakor si postelješ, tako boš ležal. Na postelji krivice, pa naj je prišla tudi od strani glavarja škofije — naš narod ne bo hotel umreti!

Maledicti ščavi! Iz Pule poročajo pazinskemu »Puckemu Prijatelju« iz krogov hrvaških pristajev socialne demokracije, da jih poodni italijanski sodrugi nazivljejo z »maledicti ščavi!« Tako žaljeje naj bi bili v soglasju z duhom demokracije? Naj bi odgovarjala načelu mednarodnosti? Mi vsaj si tolačimo pojem mednarodnosti v zmislu spoštovanja vseh narodov in vseh jezikov. Mari pa smo tudi s takim naziranjem zaostali za 50 let? Socialni demokrat in komunist dr. Tuma naj nam pojasni blagohotno.

Gjorgje Nastić. Ime vzbuja prežalostne spomine. Ob spominu na dogodke, ki je bilo žnjim epjeno to ime, se krči pesni in pregretna beseda sila na jezik. Spomini se vzbujajo na tisti prošliti »veleizdajniški« proces v Zagrebu, ko so najpustejše ljudi v narodu tirali v ječe in jim hoteli postavljati vesa. In glavno orodje — najeto in dobro plačano —, prva priča jim je bil Gjorgje Nastić. Zato ostane njegovo ime proketo v spominih našega naroda... Pretrsa nam srce in zabejba nas v dušo, ko čujemo to ime. In sedaj poročajo, da je ta človek umrl v Trstu v mladi moški dobi 32 let. Umrl je — sanatorij! Mari ga je zalotila ista usoda kakor prednika v izdajstvu, Dalmatinca dr. Krstića, ki je za Judežev groš zadajal krivare našemu narodu v vzhodnem delu Istre? Umrli je v reški bolnišnici prežalostne smrti: osamljen, zapuščen od vseh poštenih ljudi in tudi od svoje soproge, pošteni in vredne Hrvatice, in o-

mačenega duha! Krstića in Nastića je ubilo grdo izdajstvo: narod naš pa se živi in se pripravila na boljšo bodočnost. V tem je tolažba, ker nas uverja, da se vlada nad svetom boja pravica, ki polaga težko reko na tiste, ki so se zločinsko pregrešili proti tej pravici! Težko je govoriti tako grenko besedo od grobu pokojnih grešnikov. Ali treba je v tolažbo in pobudo preganjanjem, da vidijo, kako se vsaka krivica ljuto maščuje prej ali slej nad krivčniki. Maščevale se je ljuto tudi nad tistimi — Nemci in Madžari — ki jim je Nastić služil s svojim izdajstvom. Preganjani »veleizdajalci« niso šli na pripravljen vesa, marveč so danes — kolikor jih je ostalo živih — v častnih položajih v novi, od njih začeljeni, uveljavljeni domovini; oni drugi pa so pogreznili. »Veleizdajniški« proces je bil — kakor kažejo danes dogodki — eden zadnjih krivolčnih napadov, ki so bili ohranili svojo vladavino — krivice, krutosti in sovraštva proti našemu narodu! Bili so zadnji streljajci poginjevalnih. Boja pravica je mahnila po njih s svojim mečem. Bog budi milosten sodnik — mi pa ne le da ne moremo, ampak tudi ne smemo pozabiti, ker zgodovina je učiteljica in vzgojiteljica narodov!

Umrli je v petek zjutraj v Mostah pri Ljubljani bivši nadučitelj na Prosoku pri Trstu g. Josip Korin. Pokojnik, rojen v Števerjanu v Brdih, je mislil preživeti svoja zadnja leta v pokroju v Gorici, a kruta vojna je poglala tudi njega kot begunca v daljni svet ter mu vzela in uničila vse imetje, katerega si je takorekto pristradal tekom dolgih let. — Četudi je služboval vsa leta pod laškim režimom, je ostal vendar in vedno neopogljiv značaj, ki je svoje jugoslovensko prepričanje neustrašno in tako krepko poudarjal, da smo se obojito o pričetku vojne večkrat bali, da ga pograbi zdaj pa zdaj kaj avstrijski polip ter ga odvede iz solnne Gorice na zatohli ljubljanski grad, kjer ga je pričakovalo na primorskih in kranjskih tovarštev. — Blag mu spomin!

Petrolej kot poročal. Tukajšnji civilni komisariat poroča, da je po odredbi generalnega civilnega komisariata določena cena litru petroleja na 260 litr.

Led je tudi podražil. Civilni komisariat je določil uradno kot največjo ceno ledu na 20 hr kvintal.

Odbor »Slovenske Čitalnice v Trstu« vabi člane na redni občni zbor, ki se bo vršil 2. junija ob 20.30 v društvenih prostorih.

Šentjakobska podružnica CMD ima v četrtek, 20. t. m. ob 20 izredno sejo. Ker je seja zelo važna, se prosijo odborniki, da se je točno udeležijo.

Telovadno društvo »Sokol« v Vrdeci sporoča, da prične zopet z redno telovadbo. Urnik je naslednji: desni naraščaj ob sredah od 18 do 19, člani istega dne od 21 do 22.30 ter ob nedeljah od 10 do 12, deskiški naraščaj ob petkih od 18 do 19, člani istega dne od 21 do 22.30. Dobrodošli vsi stari in novi člani, ki imajo veselje do telovadbe. Posebno priporočamo staršem, da pošljejo svoje otroke, ki so dovršili svoje osmo leto, k telovadbi, kjer si bodo utrili telo in vzrastli v krepke mladeniče in dekleta. Priporočamo vsem članom in članicam, da poravnajo čimprej zaostalo članarino. — Odbor.

Danes v sredo ob 16 odbojstva seja Tržaške knjižniške družbe.

Mestna zasnajvalnica. Danes v sredo predpoldne se bodo prodajali razni dragoceni že zapadli predmeti serije 145, ki so bili sprejeti v juliju 1919; popoldne razni ne dragoceni predmeti št. 70001 do št. 71500, ki so bili sprejeti v avgustu 1919.

Tatvine. — Iz skladišča »Società Adriatica Commerciale« v ulici S. Giorgio so ukradli neznanu lopovi 6 vreč kave. Škoda je 10.000 lir.

— Neznani tatovi so obiskali tudi mlekarstvo Viktorja Dronero v ul. Tiziano Vecellio. Bili so pa moteni in so jo morali pobrisati praznih rok.

— Neki Angel Sperandio je zaspal večerj v vrtu pred glavno postajo. Ko se je prebudil, se je potipal na mestu, kjer je imel listnico. Reče: je tipal zastoni, kajti listnice s 75 lirami ni bilo več. Potoležil se je v nekoliko, ko je izvedel, da je imel enako smolo neki vojak po imenu Konstantin Arguello, ki je tudi bil zaspal nedaleč od njega. Tudi njegove listnice s 30 lirami v žepu ni bilo več nikjer.

— V nekem praznem skladišču pri Sylouso so našli orožniki 2 vreči, v katerih je bilo 115 kg špeha. Špeh je bil ukraden, a tatje so ga bili skrhili v omejenem skladišču.

— Ker imajo na vesti tatvino, ki se je izvršila pred par tedni v kinu »Italia«, iz katerega je bilo zmanjkalo raznega električnega materiala in 3 vjone, so bili aretirani Salvatore Cimarrelli, vratar v kinu, Ezio Corazza, ul. S. Sergio 10 in neki Antončič, stanujoč v ul. Molin in Vapore 4. Oblasti so zopet našle vjoline v trgovinah Hero in Verdi, in enega pri nekem uradniku tržaške ladjedelnice.

— Razložen motor je našla policija v hiši neke Antonije Covacich v ul. S. Ermacora 3. Motor je last avtomobilske oddelke v Rojanu. Prodaj ji ga je neki neznan vojak.

— Iz skladišča živeža državne železnice so ukradli Karel Klun, Erminio Tarador in Stanko Zeneral 30 kvintalov sladkorja vrednega 21.000 lir. Bili so aretirani vsi trije, a nekaj sladkorja se je zopet našlo.

— Vlak št. 7236, ki se je napotil iz Trsta v Gradec, so oropali snoci ob 23.40. Ko je šel vlak skozi Rocol, je skočilo nekoliko lopovov v vagon 46404, in vrgli iz njega 8 vreč bele moke. V zvezi s to tatvino so bili aretirani Angel Kovačič, Ernest Stolica in Anton Krovatin, stanujoči v Rocolu, Molino a Vento št. 75. Na dvorišču njihove hiše se je našlo pet vreč moke. Za ostale tri vreče se vračajo nadalje poizvedbe, ki bodo najbrže dovedle do novih aretacij.

Tihotapstvo. Finančna oblast je poslala pred nekaj dnevi v Pulo štiri svoje agente. Njihova naloga je bila, da se vkrcajo na parnik »B. Bruck«, ki je imel odpluti v Trst. Tako so storili. Ko je parnik priplul na višino Pirana, so videli preoblečeni agenti, kako so stavili mornarji tobak v gum-

jeve vreče, ki so jih za tem spuščali v morje. Posrečilo se jim je zapleniti tri kvintale tobaka, a mornarji Angel Dizara, Anton Kenda, Ivan Cehovin in Humbert Tanni, ki so ga na tako prefrigan način tihotapili so bili aretirani.

Nepoštena knjižica. Neka Marija Berkovič, doma v Skednju št. 143, je šla od doma v Maribor, ko je izbruhnila vojna z Italijo. Pri svojem odhodu je izročila ključke sosedom. Ti ključki pa so šli od rok do rok, dokler jih ni dobil neki Elio Canelepolos, po poklicu strežnik. Ta jih pa ni hotel varovati zastonj, temveč je šel s svojo ljubimko in prodal vse pohištvo Berkovičeve. Škoda, ki jo trpi ta poslednja, znaša 54.000 lir. Strežnik in njegova ljubavnica sta bila aretirana.

Semomor. Prostitutka Hermenegilda Sbisá, stanujoča v ul. Androna dell'Olio št. 3, je obolela izvršujoč svoj poklic ter je morala v bolnišnico. Tu pa se ji ni dopadalo. Večkrat predpoldne se je najprej dobro napila in nato je šla domov. Ulegla se je na sofo v svoji sobi in je popila steklenico karbolne kisline. Ko so prišli k njej, so jo našli mrtvo na sofi. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico pri Sv. Justu.

DOPISI.

Poroča. Poročila se je na Katinari preteklo soboto gđc. Tončka Čokova iz znane lončarske družine Čok-Goličalkove z g. Franom Pečarjem, prožnim mojstrom državne železnice, istotako lončarskim rojakom. Novoporočencema: Viskidar srečno! Imenovanje. Okrajni sodnik in sodni predstojnik v Ajdovščini, g. dr. Herman Ferjančič, je imenovan za deželno sodnega svetnika na istem mestu.

Iz Dol. Logatca. Civilni komisariat v Logatcu je dovolil logaškim gostilničarjem, na njihovo prošnjo, da smejo v bodoče prodajati vino nad 6 stopinj močnejše ceno nad 10 stopinj močnejšo vnu 3 lire 20 stot. V zalogi Ivana Doljaka v Dol. Logatcu kupi gostilničar 11 stopinj močnejšo vino po 2 lire 50 stot. To vino gostilničar lahko do polovice razredči in ga proda po 6 lire liter, tako da napravi lahko kosmatega dobika 9 lir pri literu. Stvar sicer neverjetna, pa vseno resnična. Za to, kar pri nas določena cena 4 lire 60 stot., prodaja se pa po 8 lir kilogram in se to dostikrat od živine, ki ni najboljša. Mesar plača živino po 3 lire kg živa vaga, prodaja pa meso po 8 lire. Naše oblasti za to dobro vedo pa se vendar ne ganejo, ker si morda kdo misli, da roka roko unije. — Vidovci.

Kdo je kriv? Prejeli smo: Kako hudo je bilo pri srcu vsakemu zavednemu Slovincu, ko je pred leti čital, da je Blejsko jezero, ta škinj nebeski, takorekto v nemških rokah. Tudi v Lovki imamo podobno žalostni primer. V tej občini je namreč jama svetovne znamenitosti. V minulem stoletju je je obiskalo na tisoče tujcev iz vsega sveta: iz Nemčije, iz Francoske, Angleške, Španske, Amerike in Afrike. Maj številni Slovinci sta obiskala jamo tudi Gregorčič in Erjavce. V jami, po kateri hodis tri četrt ure, opaziš prekrasne stene in višee kapnike, ki jih je ovekovečil slavni slikar Kollmann. Največja dvorana v jami meri v širini in dolžini 40 m. Višee kupniki so do 12 m dolgi, največji stojič kupni steber je 30 m visok in ima v obsegu 18 m. In to jamo, ki je last občine, ima v najemu lahko planinsko društvo ter plačuje letno zanj borih 12 lir! Toda občina na tem nima prav nobene krivde. Nasprotno, občina se je trudila, da bi kakšna slovenska korporacija prevzela jamo v oskrbo, a zaman. Ničče se ni odzval! Na binokostni ponedeljek bi se bila imela vršiti v jami popoldanska veselica, katero pa je sedaj komisariat prepovedal. Toliko v znanje vsem, ki so se pripravljali na to veselico.

Iz Divače. V soboto, 15. t. m., ob 9 je preminul tu v mladeniški dobi, na mučnih ranah, naš tovariš, prijatelj, solihski brat Ivan Kosir. Kruta usoda. Viharne dneve, ki so razsajali po veselnem svetu, je srečno preostal. Dano mu je bilo, da je videl zasijati solnce svobode na naš rod, česar si je edino želel. In sedaj, ko je hotel uživati zlato svobodo, mu je bridka usoda pretrgala njegove načrte. Ugrabila nam ga je iz naših vrst, v dobi cvetja. Izgubili smo žnjim blagoga občje priljubljenega, mladeniča, izgubili smo zavednega Sokola. Pri našem društvu je bil podporni član, tudi v prsih je nosil pravo solihsko srce. Bol, ki nam jo je zadala njegova smrt, je neotolajljiva. Z Bogom, dragi Ivan, naj ti bo zemljica lahka in večni spomin!

Pipčarstvo in pipčari.

Pipčari za moško CMD. Večraj izkazana svota L. 68. — se je zbrala takole: Rojenčan samo 5., g. Frank iz Postojne in omizje v Barkovljah 20., Rudi Kraigher iz makarske igre 10., Merko Gržina 10., Stipe kot začetnik za poizkus 4., ne bodi ga treba 1., bodi ga treba 2., treba jih je 3., Dreječek, ker ga ni imel 1., Ludvik tudi brez njega 1., pregledovalec za globo 2., trnovski fovekar, ker hoče biti kaznovan 5., za prodane pipčarske razglednice 4.

Zgodovinska Celjava zato kje pri Gabrovci in še večjem Komnu iau na desni strani Kobiljeglave inu levi strani Volčjegagrade inu strašno blizu Kosovelja inu vzhodno od Rusije: Petelinček, Gabrovca 50. (č. čl.), bela pitka 5., črna pitka 5., sodnjiska luna 10., žepan, zares žepan(?) 10., Eminenca iz Gabrovce 10., ta večja lumparija iz Kobiljeglave 7., ta Komen »me« 10., vohet iz Komna ta »veliki voče iz Buz« 10., Vrbovič, Komen 10., hotelir, ni res: restavratir iz Coljave 10., Tososreč 5., ta, ki je izbrbu 10., častni član, da bu slo k ukruglem se 2., Eminenca, da bu blize ukruglem 2., lumpanja, da bu ze ukrugem 2., Tososreč, da je res 2., skupaj L. 160. — Zivela »zgodovinska Celjava«!

Marij Urbančič pošilja iz Kobarida L. 70., darovalci se objavijo po sprejemu poročila. — Predjamski fantje idrijskim sedmošolcem-muzikantom L. 21.; legijonar Bric za pipčarje, da prevrtajo one, ki se vrnejo pozvani s člankom »Nazaj, begunci, nazaj!« 2.; Rudi Kraigher K jsl 13., častni 5 dinarjev; Tomo Siromah iz Kukuljan 5., častni

je z brati. Ali nekega dne so dovedli v verigah gručo kmetov in doznal sem, da je Turn pri Krškem razbil Kufinca, a Drvodelič mi je povedal, da je bilo izdajstvo. Čujes li: izdajstvo! Od tedaj je začela strašna muka. Dan za dnem so nas vodili pred sodišče, raztegoti nam ude v železen skripec — glej, še je videti na roki sledi. In da nas hočejo pobesiti. Za sebe ne bi bil maral. Ali, razumel sem, da je tudi moj pobratim Ilija potolečen, ujet. Moja žena in otroci imajo zavejta pri sorodnikih, ali Ilijevi nimajo. Bilo mi je žal. Zbežimo naj! Sreča nam je bila mila. Pobegnili smo iz ječe. Jaz sem se ločil od drugih in blodil sem po šumi in gori kot gorski volk. Iskal sem lijevo rodbino. Tedaj sem doznal v gorski krčmi, da si ti v Planini spuntal ljudstvo proti nam ter izdal Pavla Šterca v gosposke roke, in doznal sem pozneje v tem kraju, kako si izdajstvo pri Krškem pisal meni v račun. Govori, jeli tako, ali je?

»Je,« je dahnil kmet ves se tresoč.

(Daje.)

DAROV.

— V počestčenje spomina pok. Ane Bahić daruje Just Maurić za moško podr. CMD L. 10., Denar hrani uprava.

— Zahvala. Najiskrenejšo zahvalo izrekam vsem darovalcem s postaje pri Sv. Andreju. — Ivanka vd. Kocjan, Kolonja, Nova cesta št. 16.

— Ob priliki koncerta Šentjakobskega pevskega zbora v veliki dvorani Narodnega doma so darovali anjoma preplačali stopnino: gospodične in gospodje pevci 120 L; po 5 L D. Može, A. Cerna, P. Gulič; P. Može 3 L; po 2 L M. Kompara, R. Pregarc, D. Kette; po 1 L: Škrinjar, I. Celin, Volšich. Vsem najpriskrežja hvala. — Načelnistvo.

Borzna poročila.

Tečaj:

V Trstu, dne 18. maja 1920.

Jadranska banka	575—595
Assicurazioni Generali	15000—15200
Cosulich	738—745
Dalmatia	460—470
Geralovich	2950—3000
Libera Trieste	1375—1390
Lloyd	2400—2500
Lussino	3175—3225
Martinovich	525—540
Oceanica	610—615
Premuda	765—775
Tripcovich	765—770
Ampelea	720—730
Cement Dalmatia	410—420
Cemen Spalato	465—475
Krka	648—652
Cistišnica riža	265—275
Tržaški Tramway	225—233

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, dne 18. maja 1920.

Neprepčatene krone	7.50—8.
avstrijsko-nemške krone	8.50—9.
čehoslovaške krone	34.—35.
56.—58.	
36.—37.	
44.—45.	
19.70—20.	
135.—136.50	
138.—370.	
79.—80.	
29.—30.	
77.—80.	
88.—90.	

Mercede Pajnič

Willy Bercé

poročena.

Trst, 19. majnika 1920.

MALI OGLASI

PRODA SE takoj hiša z vrtom. Scala-Sante št. 307. 672

BRIVSKEGA POMOČNIKA sprejemem takoj ali po dogovoru, dobra plača. Roškar, brivce, Ilirska Bistrica. 4001

PRODA SE kuhinjsko in sobno pohištvo. Ulica Istituto 2, gostilna »Ai due raspi«. 674

KUPIM vrtni stroj za železo do 12 m/m. Franc Kolman, St. Peter na Krasu. 4002

ISCE SE zanesljiva služkinja za vsa dela. Ulica Boccaccio št. 6, vrata 5. 673

POSTREZNIK za čiščenje pisarne sprejme odvetnik dr. Matej Pretner, ulica Macchiavelli št. 15, I. nadstropje. 665

UGODNA PRILIKA! Proda se večja množina cilindrov za petrolejeve svetilke, na drobno in na debelo. Pošilja se tudi na delo po povzetju. G. Berdon, ul. Solitario št. 19, Trst 666

KAMION, 15 ter, namenjen v Ljubljano, sprejema blago. Naslov pove inseratni oddelček »Edinosti«. 669

PRODAJO SE od danes do sobote nove postelje, vzmeti, jazine itd. po ugodni ceni. Solitario št. 1, Cohen. 671a

ANGLEŠKI in francoski jezik se uči na CM šoli na Acquedotto 20, in ul. Boccaccio 3, vrata 14. Otvoritev posebnih tečajev za odrasle in deca ter trgovsko korespondenco.

DOHOD KLOBUKOV za birno od 25 lir naprej ter slamatnih modelov za gospe, zadržava novost. Modni salon, Morguli & Corti, Corso Garibaldi št. 28. 641

KROJACNICA Avgust Šuštar ul. S. Francesco d'Asis št. 34, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

ZLATO, srebro, krone, plača po najvišjih cenah Pertot, ul. S. Francesco št. 15, II. n. 417

KLAVIR ali pianino, tudi potreben poprave, se kupi v vsakem kraju. Pisciati na naslov: Carlo Cauer, Trst, ul. Solitario 25, III. 508

VSAKOVRSNE vreče kupuje G. Margon, ulica Torre bianca 13, zaloga vreč. 613

PIANINO ali glasovir, tudi potreben poprave, kupim v vsakem kraju po najvišji ceni. Mirolilnica Zigon, Trst, ulica XXX. oktobra št. 8. 527

PRODA SE HIŠA z dvoriščem ob cesti, na lepem prostoru. Poizve v Tomaju 108, ali v Trstu Pendice Score. 672, v trgovini. 644

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah v vsaki množini. Priđem lahko ponj. Alojz Povh, Garibaldijev trg št. 3 (prej Barriera). Tel. 329. 334f

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš ljubljani soprog in oče, gospod

Josip Gaberščik

poštni podružnik in pok.

danes po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, 20. t. m. ob 15, iz mrtvašnice mestne bolnišnice v cerkev sv. Antona. Trst, 18. majnika 1920.

Marija, soproga; Stanko, sin.

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

ZAHVALA.

Najtoplejšo zahvalo izrekam blagim osebam za izraženo sožalje ter vsem, ki se pomogli k lepo uspelemu izprevodu nepozabnega mojega soproga

Jurija Latina

posebno pa zdravniku dr. Radlu.

TRST, 18. majnika 1920.

IVANA vdova LATIN.

Mestna hiša v Postojni št. 90.

kakor tudi obsežna uljiva pod kolodvorsko cesto se proda na licu mesta, dražbenim potom 30. majnika 1920 ob 4 popoldne.